

Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met CDS, DJZ, DCo, HDFC
In afschrift aan STASDEF

TER BESLISSING

Datum

13 maart 2025

Onze referentie

D2025-001006
MINDEF20250008068

Opgesteld door

Protection of Civilians
KD:Ambtelijke leiding

Aantal bijlagen

4

Nota

Stand van zaken intern onderzoek Nederlandse wapeninzet in Mosul, Irak (2016) en rapportage meldingen Operation Inherent Resolve

Aanleiding

- Afronding van het vooronderzoek naar nieuwe meldingen door ngo Airwars van vermoedens van burgerslachtoffers door Nederlandse wapeninzet in Operation Inherent Resolve (OIR).
- De doorlopende informatiebehoefte van de Kamer ten aanzien van de stand van zaken van het lopende interne onderzoek naar een Nederlandse wapeninzet in Mosul, Irak (2016);

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde Kamerbrief (incl. infographic) waarmee de Kamer wordt geïnformeerd over:
 - de stand van zaken van het interne onderzoek naar een Nederlandse wapeninzet in Mosul, Irak (22 maart 2016);
 - de uitkomst van het vooronderzoek naar 61 nieuwe meldingen van Airwars betreffende vermoedens van burgerslachtoffers ten gevolge van Nederlandse geweldsaanwending in de luchtcampagne van OIR (vooruitlopend op de eerste jaarlijkse rapportage aan de Kamer op Verantwoordingsdag 2025).
- U wordt geadviseerd om in het kader van transparantie, de infographic over het behandelproces van dit soort meldingen (bijlage 2) en de uitkomst van het genoemde vooronderzoek ook beschikbaar te maken op defensie.nl/onderwerpen/burgerslachtoffers.

Kernpunten

Stand van zaken intern onderzoek Nederlandse luchtaanval Mosul (2016)

- Op 22 oktober 2024 heeft u de Kamer in het commissiedebat Voortgang en Evaluatie Missies en Operaties geïnformeerd over de stand van zaken van dit interne onderzoek. U gaf aan dat het onderzoek zich in de afrondende fase bevindt en dat afstemming met partners ervoor kan zorgen dat het langer duurt tot het onderzoek definitief is.
- Het is voorstelbaar dat de Kamer interesse heeft in een nieuwe stand van zaken wanneer zij de inhoudelijke kabinetsreactie op het rapport van de commissie van onderzoek wapeninzet Hawija ontvangt. U wordt geadviseerd om hier proactief in te voorzien.
- U wordt geadviseerd om de Kamer te voorzien van enkele details over de stappen die Defensie in dit interne onderzoek heeft gezet. Dit geeft de Kamer inzicht in hoe deze onderzoeken tegenwoordig worden uitgevoerd en biedt een verklaring voor het feit dat deze onderzoeken tijd in beslag nemen vanwege de zorgvuldigheid en afstemming met partners.
- Uw wordt geadviseerd om de Kamer te melden dat Defensie een bezoek ter plaatse heeft gebracht en dit in gezamenlijkheid met het OM is gedaan, omdat een bezoek voor beide onderzoeken van belang is en Nederland in het buitenland optreedt als één overheid. Het OM heeft toestemming gegeven om hun betrokkenheid aan de Kamer te melden.

Rapportage meldingen Airwars OIR

- Op 22 oktober 2024 heeft u in het commissiedebat Voortgang en Evaluatie Missies en Operaties toegezegd voortaan (minimaal jaarlijks) te rapporteren over meldingen die niet leiden tot intern onderzoek (als wel wordt de Kamer immers sowieso al geïnformeerd, conform afspraken gemaakt in 2020, zie toelichting). De Kamer ontvangt de eerste rapportage op Verantwoordingsdag 2025.
- Met deze brief (bijlage 1) informeert u de Kamer over de uitkomst van het vooronderzoek naar 61 meldingen van ngo Airwars, ingediend op 11 sept 2023, over de luchtcampagne van OIR. Het vooronderzoek naar deze meldingen geeft geen aanleiding tot het starten van intern onderzoek. U bent hierover al geïnformeerd (BS2024033170, bijlage 3). U verleende goedkeuring om Airwars van het resultaat op de hoogte te stellen en hen de gelegenheid te bieden om verhelderende vragen te stellen. Deze stap is zeer recentelijk afgerond.
- Airwars deed deze meldingen op basis van een vergelijking van hun eigen dossiers met de gedetailleerde informatie (dataset) over Nederlandse luchtaanvallen in OIR, die Defensie op 30 maart 2023 zelf openbaar maakte. Deze informatie bevat om veiligheidsredenen niet de exacte coördinaten, maar hanteert een nauwkeurigheid van 100 meter.
- Om deze informatie voor melders en het bredere publiek inzichtelijk te maken, wordt u geadviseerd om het behandelproces en de details per melding te publiceren op defensie.nl/onderwerpen/burgerslachtoffers (zie bijlage 4 voor een impressie). Dit is naar voorbeeld van de VS en Australië, die dergelijke informatie ook online publiceren.
- Mocht er op enig moment nieuwe informatie beschikbaar komen over een melding, dan wordt deze uiteraard opnieuw in behandeling genomen.

Toelichting

De Kamer is bekend met hoe Defensie meldingen behandelt. Op 13 oktober 2020 stemde de Kamer in met een nieuwe procedure voor het informeren van de Tweede Kamer wanneer Defensie besluit tot intern onderzoek naar een vermoeden van burgerslachtoffers als gevolg van Nederlandse geweldsaanwending in het kader van artikel 100 van de Grondwet (Kamerstuk 27 925, nrs. 723, 727 en 746). In deze procedure wordt ook beschreven dat een dergelijk besluit voorafgegaan wordt door een eerste analyse en beoordeling van de broninformatie van de melding. Deze fase wordt ook wel het vooronderzoek genoemd.

Financiële overwegingen

Geen.

Juridische overwegingen

DJZ is betrokken bij zowel het onderzoek naar de wapeninzet in Mosul als de beoordeling van de meldingen van Airwars.

Communicatie

Er wordt door DCo reactieve woordvoering voorbereid.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens, waaronder die van de stellers en ondertekenaar, worden gelakt vanwege bescherming persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

